

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Мелітопольського
державного педагогічного
університету імені Богдана
Хмельницького
від 23.09.2019 року № 31/01-05

УХВАЛЕНО
На засідання Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
від 20.09.2019 року протокол № 3
Голова Вченої ради
А.М.Солоненко

ПОЛОЖЕННЯ

про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

1. Загальні положення

1.1 Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького розроблено з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти, їх академічної мобільності, запитів суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, впровадження спеціалізацій задля врахування регіональних особливостей та особистісних інтересів учасників освіти.

1.2. Навчальні дисципліни вільного вибору студента або вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького (далі – університет) на підставі подання завідувачами кафедр.

1.3. Вільний вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем вищої освіти (далі – ЗВО) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (п.15 ч. 1 ст.62) у межах, передбачених освітньою програмою та навчальним планом в обсязі, не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти. До числа вибірових освітніх компонентів можуть включатися також і практики.

1.4 Обсяг навчальної дисципліни вільного вибору студента визначається відповідною (профільною або випусковою) кафедрою і становить не менше ніж 3 кредити ЄКТС.

1.5. При формуванні переліку вибіркових навчальних дисциплін необхідно враховувати наступне:

- вибіркові навчальні дисципліни циклу загальної підготовки передбачають поглиблення знань ЗВО у галузі історії та культурології, соціології, морально-етичного розвитку, правознавства, філософських наук, економічних засад, іноземних мов тощо;

- вибіркові навчальні дисципліни циклу професійної підготовки дозволяють ЗВО набути додаткових фахових компетентностей, опанувати споріднені напрямки галузі або різні спеціалізації обраного фаху.

1.6. Право вільного вибору навчальних дисциплін ЗВО може реалізувати використавши один із запропонованих варіантів:

1.6.1. Вибір навчальних дисциплін із навчального плану однієї освітньої програми одного рівня вищої освіти.

1.6.2. Вибір навчальних дисциплін із навчального плану іншої освітньої програми одного рівня вищої освіти (за погодженням з керівником відповідного факультету/інституту, заочного відділу, відділу аспірантури та докторантури та випусковою кафедрою (гарантом освітньої програми)). ЗВО можуть бути обрані будь-які навчальні дисципліни з інших спеціальностей. Присвоєння додаткової кваліфікації у цьому випадку не передбачається.

1.6.3. Вибір навчальних дисциплін із навчального плану освітньої програми іншого рівня вищої освіти (за погодженням з керівником відповідного факультету/інституту та випусковою кафедрою (гарантом освітньої програми)). ЗВО можуть бути обрані будь-які навчальні дисципліни з інших спеціальностей Присвоєння додаткової кваліфікації у цьому випадку не передбачається.

1.6.4. Вибір навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації ЗВО права на академічну мобільність.

1.7. Перелік навчальних дисциплін вибіркової частини навчального плану формується відповідно до освітньої програми підготовки фахівців. Зміни до освітньої програми вносяться відповідно до Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

1.8. На підставі навчальних планів деканатом факультету/директоратом інституту, заочним відділом, відділом аспірантури та докторантури формується Каталог навчальних дисциплін вільного вибору студента, рекомендованих для вивчення в наступному навчальному році. Деканати факультетів/директорат інституту, заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури розміщують його для ознайомлення студентів на сайті Центру освітніх дистанційних технологій університету, інформаційних сайтах факультетів/інституту, заочного відділу, відділу аспірантури та докторантури, кафедр.

У Каталозі навчальних дисциплін вільного вибору студента зазначається силабус навчальної дисципліни.

1.9. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (далі – ІНП) є основним документом обліку роботи студента й вирішення спірних питань його виконання. ІНП складається ЗВО за конструктивною допомогою куратора ЄКТС на основі навчального плану певної спеціальності з урахуванням переліку, обсягів та послідовності викладання обов'язкових і вибіркового навчальних дисциплін відповідно до освітньої програми підготовки фахівців.

ІНП заповнюється у двох примірниках за формою зазначеною у додатку 1 до цього Положення – один примірник зберігається в деканаті факультету/директораті інституту, заочному відділі, відділі аспірантури та докторантури, а другий – особисто у студента.

1.10. Всього за час навчання в університеті ЗВО при вивченні навчальних дисциплін вільного вибору повинен набрати не менше 60 кредитів ЄКТС за ступенем вищої освіти «Бакалавр»; 23 кредитів ЄКТС за освітньо-професійною і 30 кредитів ЄКТС за освітньо-науковими програмами ступеня вищої освіти

«Магістр»; 12 кредитів за освітньо-науковою програмою ступеня вищої освіти «Доктор філософії».

2. Порядок формування організаційного та науково-методичного забезпечення вільного вибору навчальних дисциплін

2.1. Деканати факультетів/директорат інституту, заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури у грудні місяці кожного навчального року доводять до відома ЗВО Каталог навчальних дисциплін вільного вибору студентів, організують зустрічі з науково-педагогічними працівниками відповідних кафедр та забезпечують консультування з кураторами ЄКТС з питань щодо вибору тієї чи іншої навчальної дисципліни.

2.2. Деканати факультетів/директорат інституту, заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури на підставі аналізу заяв ЗВО формують групи для вивчення вибіркового навчальних дисциплін та готують відповідні проекти наказів (додаток 3 до цього Положення). Дана процедура має бути завершена до початку II семестру.

2.3. Кількість ЗВО у сформованих групах при вільному виборі навчальних дисциплін має бути економічно обґрунтованою. Чисельність студентів у групі з вивчення вибіркової навчальної дисципліни циклу загальної підготовки, як правило, повинна складати не менше 25 осіб; з вивчення навчальної дисципліни циклу професійної підготовки – не менше 12 осіб.

2.4. Після проведення запису ЗВО на навчальні дисципліни вільного вибору деканатом факультету/директоратом інституту, заочним відділом, відділом аспірантури та докторантури проводиться попередній аналіз результатів запису. Якщо на навчальну дисципліну не записалась достатня кількість студентів, ця навчальна дисципліна оголошується як така, на яку запис не відбувся, і навантаження з навчальної дисципліни на кафедру не видається.

2.5. Деканати факультетів/директорат інституту, заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури протягом трьох днів після аналізу результатів запису студентів доводять до їх відома інформацію про перелік навчальних

дисциплін вільного вибору, на які не сформовані групи. В цьому випадку ЗВО надається можливість обрати іншу навчальну дисципліну, де є або може з'явитися достатня кількість слухачів.

2.6. У випадку, коли навчальну дисципліну обрали ЗВО різних спеціальностей і неможливо сформувати групу зі студентів тільки одного факультету/інституту, проект наказу про затвердження персонального складу груп готує деканат факультету/директорат інституту, до якого відноситься кафедра, що проводила запис на дану навчальну дисципліну. Проект наказу у даному випадку на ЗВО, які навчаються на заочній формі навчання та в аспірантурі, готує заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури.

2.7. Якщо в процесі комплектації груп ЗВО з вивчення вибіркового навчальних дисциплін з'ясувалося, що відбулася значна зміна кількості студентів або зміна кількості студентів призведе до зміни кількості груп з певної навчальної дисципліни, деканат факультету/директорат інституту, заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури завчасно повідомляє кафедру, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни. Кафедра, у свою чергу, повинна узгодити з навчальним відділом, заочним відділом, відділом аспірантури та докторантури можливість та доцільність перерахунку навчального навантаження.

2.8. Якщо з об'єктивних причин кількість ЗВО у групі значно зменшилася і не відповідає нормативам, то за поданням деканату факультету/директорату інституту навчальний відділ здійснює перерахунок навчального навантаження. На заочній формі навчання та в аспірантурі перерахунок навчального навантаження здійснює заочний відділ, відділ аспірантури та докторантури.

2.9. Якщо з об'єктивних причин кількість ЗВО у групі перевищила нормативну кількість, дозвіл на збільшення кількості груп та перерахунок навчального навантаження дає перший проректор за поданням кафедри, завізованим деканом факультету/директором інституту, проректором із заочної форми навчання, начальником навчального відділу.

3. Порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін

3.1. Вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів розпочинається після їх вибору і комплектації груп. До групи можуть бути зараховані ЗВО з різних академічних груп одного курсу або інших курсів, спеціальностей та освітніх рівнів. ЗВО має право відвідувати не одну навчальну дисципліну, узгоджуючи такий варіант з деканатом факультету/директоратом інституту, проректором із заочної форми навчання, завідувачем аспірантури та докторантури.

Вибіркові навчальні дисципліни для певної спеціальності, на які сформовані групи, встановлюються у розклад занять. Розклад навчальних занять повинен формуватися з урахуванням можливості ЗВО відвідувати навчальні дисципліни вільного вибору інших спеціальностей та інших освітніх рівнів.

3.2. Вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентами, як правило планується за освітнім ступенем бакалавра з III семестру, освітніх ступенів магістра та доктора філософії – з II семестру.

3.3. По завершенню I семестру кожного навчального року студенти подають до деканатів факультетів/директорату інституту, заочного відділу, відділу аспірантури та докторантури заяви за формою, зазначеною у додатку 2 до цього Положення, в яких із запропонованого переліку навчальних дисциплін вільного вибору студентів зазначають навчальні дисципліни для вивчення в наступному навчальному році. Заява зберігається в деканаті факультету/директораті інституту, заочному відділі, відділі аспірантури та докторантури протягом всього терміну навчання ЗВО.

ЗВО, які навчаються за освітніми програмами, згідно з якими заплановано вільний вибір дисциплін у першому навчальному році, подають заяви на вибіркові навчальні дисципліни у вересні впродовж першого навчального тижня.

3.4. При затвердженні ІНП на наступний навчальний рік деканом факультету/директором інституту, проректором із заочної форми навчання, завідувачем аспірантури та докторантури враховується фактичне виконання ЗВО плану за попередні роки. Усі навчальні дисципліни вільного вибору, внесені студентом у цей план, є обов'язковими для вивчення. ЗВО не можуть відмовитись від вивчення запланованої навчальної дисципліни. Відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість.

3.5. Зміни до вибіркової частини свого ІНП ЗВО може внести не пізніше, ніж за два місяці до початку навчального року за обґрунтованою заявою на ім'я декана факультету/директора інституту, проректора із заочної форми навчання, завідувача аспірантури та докторантури. Зміни, внесені до ІНП, затверджуються деканом факультету/директором інституту, проректором із заочної форми навчання, завідувачем аспірантури та докторантури. Зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається взагалі.

3.6. ЗВО може бути запропоновано здійснити повторний вибір навчальної дисципліни у випадку:

3.6.1. Якщо кількість ЗВО, які обрали певну навчальну дисципліну перевищує встановлену максимальну чисельність. В першу чергу перевага надається ЗВО, які навчаються на тій самій освітній програмі, в другу чергу – тим, які зафіксували свій вибір раніше.

3.6.2. Якщо кількість ЗВО, які обрали певну навчальну дисципліну є меншим за встановлені в університеті мінімуми для певних освітніх рівнів.

3.6.3. Якщо наслідком цього вибору є передбачувана недостатня для присвоєння академічної кваліфікації кількість кредитів відповідного освітнього рівня.

3.7. У випадку, якщо ЗВО не визначився з переліком вибіркового навчальних дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, декан факультету/директор інституту, проректор із заочної форми навчання, завідувач

аспірантури та докторантури здійснює запис такого студента до певної групи самостійно з ознайомленням його з відповідним розпорядженням під підпис.

3.8. ЗВО, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) не записався на вибіркові навчальні дисципліни, має право зробити такий запис протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

3.9. У разі переведення ЗВО з іншого навчального закладу або його поновлення на навчання до ІНП включаються навчальні дисципліни, які вивчалися ЗВО у попередній період та результати їх підсумкового контролю (відповідно до академічної довідки).

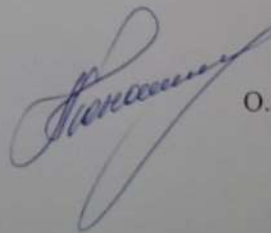
4. Прикінцеві положення

4.1. Це Положення набуває чинності після його ухвалення Вченою радою університету і затвердження наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради університету й затверджуються наказом ректора.

ПОГОДЖЕНО

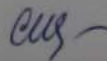
Провідний юрисконсульт

О.А. Коноплянко

Виконавець

Сопіна Я.В.

Додаток 1 до Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Індивідуальний навчальний план студента

Прізвище, ім'я, по-батькові студента _____

Факультет (Інститут) _____

Спеціальність _____

Освітній ступінь _____

Мною вже прослухані вибіркві дисципліни

1. Цикл загальної підготовки _____ кредитів

2. Цикл професійної підготовки _____ кредитів

201__ - 201__ н.р.

№ з.п.	Назва дисципліни	Загальна кількість годин з дисципліни	I семестр	II семестр	Кафедра	Висновок деканату / директорату
			Тижневі години / Кредити ECTS	Тижневі години / Кредити ECTS		
Обов'язкові дисципліни:						
1. Цикл загальної підготовки						
		Разом:				
2. Цикл професійної підготовки						
		Разом:				
		Всього:				

Прізвище, ім'я, по-батькові студента _____

№ з.п.	Назва дисципліни	Загальна кількість годин з дисципліни	I семестр	II семестр	Кафедра	Висновок деканату / директорату
			Тижневі години / Кредити ECTS	Тижневі години / Кредити ECTS		
Дисципліни вільного вибору студента						
1. Цикл загальної підготовки						
Разом:						
2. Цикл професійної підготовки						
Разом:						
Всього:						

Примітка:

1. Тижневе перевантаження погоджено з деканом/директором _____
2. Зміни в плані погоджено з деканом/директором _____

Студент _____ Завідувач кафедри/керівник освітньої програми _____ Декан факультету/Директор інституту _____

М.П.

Додаток 2 до Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Директорові інституту/Декану факультету

Студент(а/ки) _____
 (прізвище, ім'я та по батькові)

 (групи, спеціальності)

ЗАЯВА

Прошу Вас включити до мого індивідуального навчального плану на 20 ____/20 ____ навчальний рік наступні навчальні дисципліни вільного вибору:

20 ____/20 ____ навчальний рік			
____-й семестр		____-й семестр	
<i>Навчальні дисципліни вільного вибору студента</i>			
З кожного переліку дисциплін необхідно обов'язково вибрати по 1 навчальній дисципліні, <i>Обрані дисципліни - відмітити</i>			
Назва дисципліни	К-ть кредитів ЄКТС	Назва дисципліни	К-ть кредитів ЄКТС
Перелік 1		Перелік 3	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	
Перелік 2		Перелік 4	
☐		☐	
☐		☐	
☐		☐	

 (підпис студента)

 (дата)

Додаток 3 до Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

НАКАЗ

м. Мелітополь

№ _____

Про затвердження персонального складу груп для вивчення вибіркового навчального дисциплін студентами інституту/факультету _____
(назва інституту/факультету)

З метою реалізації права студентів на вільний вибір навчальних дисциплін та на підставі поданих заяв

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити списки студентів, які обрали для включення до індивідуального навчального плану на 20__/20__ навчальний рік наступні вибірково навчальні дисципліни:

__ семестр: дисципліна (и): _____

Спеціальність: _____

Група _____

1.	Бондаренко	Тетяна	Ігорівна
2.	Войтенко	Петро	Володимирович
15.			

2. Директору інституту/декану факультету спільно з кураторами ЄКТС організувати внесення відповідних вибіркового навчального дисциплін до індивідуальних навчальних планів студентів.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на декана факультету/директора інституту _____

Ректор

Виконавець